

Transmurale samenwerking in de palliatieve zorg op basis van TAPA\$-prestatie-2

Palliatieve Zorg-coach spil in palliatieve web in regio Arnhem en De Liemers

Half februari vierde het [Netwerk Palliatieve Zorg regio Arnhem en De Liemers](#) het bestaan van de Palliatieve Zorg-coach. Tijdens deze bijeenkomst werd een animatie over het project gepresenteerd en spraken initiatiefnemers, Palliatieve Zorg-coaches, Ingrid van Zuilekom en andere betrokken zorgprofessionals samen over ervaringen, resultaten en de synergie die in de regio rondom dit initiatief is ontstaan.

Mensen in de palliatieve fase de regie laten houden met alle mogelijke kwaliteit van leven en sterven. De druk op de zorg en de zorgkosten verminderen. Met deze doelen voor ogen is in juni 2019 op initiatief van enkele zorgaanbieders in het [Netwerk Palliatieve Zorg regio Arnhem en De Liemers](#) een project gestart om een innovatief zorgconcept te ontwikkelen. Verschillende huisartsen, specialisten uit het ziekenhuis Rijnstate in Arnhem en een groot aantal Gelderse zorginstellingen werkten hierbij samen.

Domein overstijgend

"Binnen dit zorgconcept neemt in onze regio de verpleegkundig specialist palliatieve zorg de rol van PZ-coach in. Zij beweegt door alle zorgdomeinen heen mee met de patiënt, voegt kennis toe, adviseert, behandelt waar nodig en begeleidt", legt Henk-Jan de Winter (projectleider vanuit Proscop) uit. "Deze rol is tweeledig. De PZ-coach is aanspreekpunt, informeert en ondersteunt bij keuzes en mogelijkheden en wijst op mogelijke opties. De PZ-coach ondersteunt de patiënt in het zo lang mogelijk zelf regie hebben en neemt alleen zorg over als dat echt nodig is. Het zijn immers allemaal patiënten in de palliatieve fase met (hoog)complexe problematiek. Daarnaast heeft de PZ-coach regelmatig contact met andere betrokken zorgprofessionals. Zo ondersteunt en adviseert de PZ-coach huisartsen bij het te voeren beleid, soms bij handelingen, maar kan zij ook meegaan naar het ziekenhuis en de patiënt eventueel vertegenwoordigen. Deze werkwijze heeft een grote impact op de manier van samenwerken, het vertrouwen in elkaar, maar ook op de zeggenschap en bekostiging van deze transmurale zorg."

Praktijkvoorbeeld hoog complexe casuïstiek

Een patiënt in de palliatieve fase heeft chemobehandelingen en is tussen deze behandeling door thuis. Hij besluit dat hij geen chemo meer wil omdat hij zich na een behandeling erg ziek voelt. Naast het voortschrijden van de ziekte ervaart deze patiënt ook veel andere symptomen die grote impact hebben op zijn relaties met partner, familie en vrienden. Deze patiënt vindt het moeilijk om aan zijn oncoloog te vertellen dat hij wil stoppen omdat hij zich liever zo goed mogelijk wil voelen en de voorkeur geeft aan kwaliteit van leven in deze laatste fase. De PZ-coach kan deze wens van de patiënt in overleg of samen met de patiënt overbrengen aan de behandelend arts. Zo wordt de patiënt ondersteund, maar houdt hij wel de regie. Verder kent de PZ-coach de behandelafspraken en wensen van de patiënt en eventuele veranderingen daarin. Op deze manier voorkomt de PZ-coach dat de patiënt steeds opnieuw zijn verhaal moet vertellen zodra andere zorgverleners of behandelaars betrokken raken en zorgt voor consistent beleid. De PZ-coach stuurt op proactieve zorgplanning en zorgt ervoor dat tijdig aanvullende hulp ingeschakeld wordt en neemt hierin ook nadrukkelijk de eigen huisarts, wijkverpleegkundige en andere professionals mee. Zodra de complexiteit het mogelijk maakt, schaaft de PZ-coach af en blijft op de achterhand beschikbaar bij vragen en knelpunten.

Samenwerking, meerwaarde en kwaliteit

Tijdens de pilot ervaarden huisartsen en specialisten in de tweede lijn dat zij worden ontzorgd door iemand die veel kennis en ervaring heeft in de palliatieve zorg, daarmee de juiste vragen stelt en de weg weet naar de juiste antwoorden. Er is een flow ontstaan waarin zorgverleners met elkaar samenwerken, over schotten en domeinen heen. Zorgaanbieders (o.a. ziekenhuiszorg, huisartsenzorg, hospice en thuiszorg) bewegen naar elkaar toe en weten elkaar te vinden. Die samenwerking is heel waardevol en biedt zeker verbetering van kwaliteit in de zorg voor de palliatieve patiënt.

Duurzame financiering

Henk-Jan de Winter: "De huidige bekostigingsstructuur is niet afgestemd op de domeinoverstijgende werkwijze van de PZ-coach. Daarom is het project gefinancierd door gebruik te maken van de [TAPAS- prestaties](#), geaccordeerd door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). De zorgverzekeraar denkt nu mee over hoe duurzame financiering kan worden geregeld. In de regio Arnhem is er hierbij voor gekozen om een van de zorgaanbieders als kassier op te laten treden, namens alle andere betrokken zorgaanbieders. Dat werkt op dit moment prima. We hopen, dat de betaaltitels op termijn omgezet kunnen worden naar structurele bekostiging. Daar gaan alle partijen, samen met de zorgverzekeraar een oplossing voor zoeken."

Lessen voor andere regio's

"In de regio Arnhem en De Liemers hebben we uit dit project geleerd dat het belangrijk is om vanuit de inhoud te werken en tegelijkertijd, parallel daaraan, ook bestuurders van deelnemende organisatie mee te nemen en te betrekken", vertelt De Winter. "Een onafhankelijk projectleider kan hierin veel betekenen. Verder is het belangrijk om naast de zorgaanbieders ook de zorgverzekeraar vanaf het begin bij het initiatief te betrekken. Daarmee worden zij samen ook mede verantwoordelijk voor het welslagen

van het initiatief."

Vooraf aan de pilot zijn de onderliggende vraag en behoefte goed opgehaald bij patiënten, naasten en zorgprofessionals. In de regio is naar aanleiding daarvan van meet af aan duidelijk gekozen voor de doelgroep 'mensen met complexe zorgvraag in de palliatieve fase, ongeacht de verblijfplaats van deze persoon'. De scope van het project is dan ook de continuïteit en coördinatie van zorg voor deze doelgroep door de domeinen heen. Vanuit het zorgpad van de patiënt met complexe problematiek is de interventie inhoudelijk ontwikkeld en ook in de praktijk getoetst. "Dat gaat niet altijd van een leien dakje, accepteer dat ook en zoek samen naar oplossingen. Houd het in het begin klein, om goed zicht te krijgen en te houden op de inhoudelijke ontwikkeling, het sturen op verschillende belangen en de onderlinge samenwerking in het transmuraal domein, die cruciaal is."

De toekomst van de Palliatieve Zorg-coach

De toegang tot de PZ-coach is in de regio Arnhem en De Liemers gestroomlijnd en nu passend binnen de regionale afspraken die hiervoor gelden. Daarbij wordt dankbaar gebruik gemaakt van de portal van Samen in de Wijkzorg, een samenwerking tussen alle thuiszorgorganisaties, huisartsen en ziekenhuis (transferbureau) in de regio. Alle huisartsen in de regio kunnen nu gebruik maken van deze ondersteuning. Ook zijn met alle hospicevoorzieningen in de regio afspraken gemaakt rondom samenwerking, overdracht van kennis, beschikbaarheid intern en afspraken rondom opname. De inzet van de PZ-coach wordt in de regio gezien als belangrijk onderdeel in de beweging naar een regionaal Kenniscentrum Palliatieve zorg, waar naast deze verpleegkundig specialisten ook de Consulanten Palliatieve Zorg van het ziekenhuisteam en PZNL-team onderdeel van uit gaan maken. Dit is ook onderdeel van de Transformatie palliatieve zorg, waar momenteel aan wordt gewerkt.

Resultaten project Palliatieve Zorg-coach

- [Resultaten algemeen](#) – infographic
- [Ervaringen patiënt](#) – infographic
- [Ervaringen professional](#) – infographic
- [Kwaliteit van zorg](#) – infographic
- [Kosten](#) – infographic
- [Livestream Afronding pilotfase](#) – Webinar

